

Omgevingsdienst West-Holland

Advieskader
gebiedsgerichte
ROM-advisering voor
milieu en duurzaamheid

Opgesteld door	Jolien Kamermans	
Versie	Fase 4, Basis-advieskader aangevuld met GGD, VRHM, HHvR en lokaal beleid	
Datum	Concept voor vaststelling in MT op 6 juli 2021	

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Gebiedstypen en thema's.....	7
3	Advieskader	10
4	Lokaal beleid en instrumenten.....	12
5	Vervolg.....	16
	Bijlage 1 Gebiedstypen	18
	Bijlage 2 Advieskader	19
	Bijlage 3 Overzicht lokaal beleid / instrumentarium	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanuit de ODWH-programma's Ruimtelijke Ordening, Omgevingswet en Duurzaamheid is behoefte aan een actueel en bruikbaar advieskader voor milieu- en duurzaamheidsadvisering ten behoeve van ruimtelijke plannen, dat past binnen het kader van de (nog niet in werking getreden) Omgevingswet.

1.2 Doel

Het advieskader helpt ODWH adviseurs bij het opstellen van een gebiedsgericht en compleet milieu- en duurzaamheidsadvies voor gemeentelijke ruimtelijke vraagstukken, passend binnen het kader van de (nog niet in werking getreden) Omgevingswet. Het advieskader zorgt ervoor dat elke specialist een gelijksoortig advies kan geven in een gelijksoortige situatie.

Ook zorgt het voor duidelijkheid over de zelf in te vullen speelruimte/bandbreedte (ondergrens/bovengrens).

In het advieskader is aansluiting bij de advisering van ketenpartners (GGD, veiligheidsregio, waterschap). Aanvullend op het advieskader is inzicht in het lokale gemeentelijke beleid en bestaande gemeentelijke instrumenten voor gebiedsgerichte advisering.

Het advieskader is een intern instrument. Het wordt gebruikt door ODWH-adviseurs en niet (formeel) verstrekt aan derden. Het is ter informatie en voor aanvulling gedeeld met de contactpersonen bij onze ketenpartners, maar niet met het doel om dit binnen de eigen organisatie te gaan inzetten bij advisering. Het neveneffect hiervan is dat het een extra moment is van afstemming en elkaar als ketenpartners beter leren kennen.

1.3 Proces

In de "Startnotitie advieskader gebiedsgerichte ROM-advisering voor milieu en duurzaamheid (2020)" is de aanpak en organisatie in meer detail beschreven. Het advieskader wordt in vier fases opgesteld. Eerst is zo snel mogelijk de basis op orde gebracht, zodat het advieskader in gebruik genomen kan worden. Daarna is het advieskader verder uitgebouwd.

Fase 1: basis advieskader (opgeleverd december 2020)

We gaan uit van wat er al is (een voorstel voor 9 gebiedstypen) en vullen dit in met de 'standaard' ODWH-milieu- en duurzaamheidsthema's. Daarmee kunnen de ROM-adviseurs direct aan de slag.

Bij deze fase zijn specialisten van de ODWH betrokken om voor elk gebiedstype invulling te geven aan de waarden die passen bij hun thema.

Fase 2: Lokaal gemeentelijk beleid en instrumenten voor gebiedsgerichte advisering

Inventariseren gemeentelijk ruimtelijk en stedenbouwkundig beleid en instrumenten voor gebiedsgerichte advisering, aandachtspunten voor de ODWH-thema's opnemen in een overzicht.

Fase 3 Uitbouwen GGD en Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Advieskader aanvullen vanuit de afspraken uit het convenant¹ met o.a. de GGD (RDOGHM) en de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM).

Fase 4: Uitbouwen Hoogheemraadschap van Rijnland (HHvR)

Advieskader aanvullen met (water- en klimaatadaptatie-)thema's in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHvR).

Parallel aan fase 2 t/m 4: Gebiedstypen op de kaart

Via een andere route worden de gebiedstypen ingetekend op een GIS-kaart:

- huidige gebiedstypen
- gewenste gebiedstypen (conform gemeentelijk beleid, bijvoorbeeld structuurvisie of (ontwerp-) omgevingsvisie)
 - o volgens de namen die de gemeente voor elk gebied hanteert
 - o volgens de namen die overeenkomen met het ODWH-advieskader

Dat zorgt voor nog meer eenduidigheid: er hoeft niet per adviesvraag discussie plaats te vinden over welk gebiedstype het betreft omdat het bepalen hiervan al van tevoren heeft plaatsgevonden.

Er heeft tussentijds afstemming plaatsgevonden met dit parallelle traject: bij de start ervan en bij inventarisatie van gemeentelijk omgevingsbeleid.

Voor de volledigheid wordt vermeld dat elk samenwerkingscontact digitaal en telefonisch heeft plaatsgevonden vanwege de corona-maatregelen die van kracht waren gedurende de gehele looptijd van het opstellen van het advieskader.

¹ Dit convenant is de basis voor samenwerking op het gebied van risicobeheersing, crisisbeheersing en bevordering van de omgevingskwaliteit. In het convenant is o.a. geregeld dat afstemming plaatsvindt m.b.t. advisering en planvorming (integraal werken). Het convenant is ondertekend door de ODWH, ODMH, RDOGHM (waar de GGD onder valt), VRHM en politie (*Convenant VRHM – Politie – RDOG HM – ODMH – ODWH Samenwerkingsafspraken tussen de Veiligheidsregio Hollands Midden, Politie eenheid Den Haag, de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden en de omgevingsdiensten Midden-Holland en West-Holland, ondertekend juni 2017*).

1.4 Toepassen van het advieskader

Het geven van een milieu- en duurzaamheidsadvies voor ruimtelijke plannen verloopt globaal in een aantal stappen:

- Stap 1: Zoek op de GIS-kaart op om welk gebiedstype het gaat
- Stap 2: Zoek in het advieskader de minimale kwaliteit, de kwaliteit voor dit gebiedstype en de maximale kwaliteit
- Stap 3: Zoek de specifieke aandachtspunten op in het overzicht lokaal beleid
- Stap 4: Check of dit alles klopt met de eigen inschatting op basis van expert judgement en of er nog zaken zijn die nog niet zijn meegenomen maar die wel relevant zijn
- Stap 5: Koppel eventuele suggesties terug aan de projectleider die het advieskader actueel houdt, zodat het advieskader kan blijven doorgroeien.

Twee gebieden in de regio met hetzelfde gebiedstype, hoeven geen identieke ruimtelijke invulling te krijgen. Het advies dat volgt uit het advieskader, is een basisadvies: elke specialist kan hiermee een gelijksoortig advies geven in een gelijksoortige situatie. Elke gemeente kent echter lokale accenten in regelgeving, beleid, cultuur of historie. In het uiteindelijke advies van de ODWH wordt daar rekening mee gehouden.

1.5 Interne communicatie

Na het afronden van fase 1 is het basis-advieskader door het MT goedgekeurd. Alle clusters zijn via een presentatie geïnformeerd over wat het advieskader is, hoe en waarom het is opgesteld en hoe het kan worden toegepast. Hiervoor is zoveel mogelijk aangesloten bij de reguliere werkoverleggen van elk cluster.

Presentaties clusters

- ROM-adviseurs
- Geluid & trillingen
- Ecologie, luchtkwaliteit, geurhinder, externe veiligheid
- Energie, materialen, klimaatadaptatie, mobiliteit, MER
- Vergunningverleners milieu, lichthinder
- Toezichthouders (in 3 groepen)

Het advieskader is met bijlagen aan elk cluster verstrekt. Ook is het te vinden op Sharepoint en op de F-schijf:

- <https://odwh.sharepoint.com/Omgevingswet/Forms/AllItems.aspx?viewid=c1804902%2D2efa%2D4cc9%2D80ae%2D036475f7f724&id=%2F0mgevingswet%2FGebiedsgerichte%20Advisering>
- <F:\Taakgebied ROM Advies\Gebiedstypen\gebiedsgerichte advisering>

Na het MT van 6 juli volgt een bericht op Westweb waarin de sharepoint-locatie vermeld wordt.

1.6 Externe communicatie

Er is niet extern gecommuniceerd over het advieskader. De reden daarvoor is dat het veel tijd zou vergen om dit goed uit te leggen in elke gemeente en er mogelijk de behoefte zou ontstaan om mee te denken. Dat is in dit stadium (nog) niet gewenst. Bij toepassing van het advieskader in de praktijk ontstaat een natuurlijk moment om aan de contactpersoon van de gemeente uit te leggen hoe de ODWH het advieskader gebruikt.

Wel is afstemming geweest met de ketenpartners. Zij zijn dus op de hoogte van de inhoud en weten dat het advieskader bedoeld is voor intern gebruik binnen de ODWH. Zij ontvangen het resultaat.

2 Gebiedstypen en thema's

2.1 Gebiedstypen

We streven naar een set gebiedstypen die zo klein mogelijk is maar die toch voldoende onderscheid maakt. In fase 1 zijn we uitgegaan van 9 voorgestelde gebiedstypen:

- Centrum stedelijk
- Centrum dorps
- Buiten centrum
- Groen stedelijk
- Bedrijventerrein
- Publieksintensief
- Landelijk, verweving
- Landelijk, agrarisch
- Landelijk, natuur

Een beschrijving van kenmerken en karakter van elk gebiedstype is in bijlage 1 opgenomen.

De gebiedstypen worden ingetekend in een GIS-kaart (zie 1.3, Proces).

We realiseren ons dat andere gebiedstypen of thema's mogelijk nog beter zouden passen, maar met deze indeling kunnen we al voor 90% uit de voeten. Als blijkt dat een andere indeling beter aansluit op de praktijk, is het aan te bevelen om het advieskader hiermee te updaten.

2.2 Thema's

Advisering kan plaatsvinden op diverse thema's. De ODWH wordt het meest gevraagd om advies op de *milieuthema's*. Gemeenten beschikken sinds het gezamenlijk oprichten van de Milieudienst West-Holland (de voorganger van de ODWH) niet meer zelf over deze expertise. Daarnaast heeft de ODWH ook kennis van *duurzaamheidsthema's*, met het accent op bouwtechnische en juridische aspecten.

De ODWH heeft een samenwerkingsconvenant met o.a. de GGD en de Veiligheidsregio Hollands Midden, waarin is afgesproken advisering en planvorming af te stemmen ten behoeve van integrale advisering aan gemeenten. Daarom zijn ook *gezondheids- en veiligheidsaspecten (van elk thema)* in het advieskader opgenomen.

Tenslotte zijn er raakvlakken met de expertise van het *Hoogheemraadschap van Rijnland* en kan door gezamenlijke advisering een integraal advies gegeven worden.

Hieronder is aangegeven welke thema's in welke fase zijn ingevuld:

Fase 1

1. Milieuthema's

- Bodem (chemische gesteldheid, sanering & beheer)
- Ecologie / groen / biodiversiteit (incl. waterkwaliteit)
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Geur
- Lichthinder
- Trillingen

2. Duurzaamheidsthema's

- Energie (ondergrondse verdeling voor bodemenergiesystemen, energieprestatie, opwekking)
- Materialen, circulaire economie en afval (incl. asbest)
- Klimaatadaptatie: hittestress, wateroverlast, droogte (incl. waterkwantiteit)
- Mobiliteit (evt. als onderdeel van energie)

Fase 3

3. Gezondheid en veiligheidsaspecten van bovenstaande thema's

Naast de milieuhygiënische worden ook de gezondheids- en veiligheidsaspecten van elk thema in beeld gebracht. Op grond van het convenant² met de GGD en de Veiligheidsregio voor integrale advisering en planvorming worden ambities in afstemming met deze partners bepaald, voor de thema's waarvoor de ODWH en de partners dit relevant vinden.

Fase 4

4. Hoogheemraadschap van Rijnland

Afstemming m.b.t. klimaatadaptatie- en waterthema's met het HHvR, voor integrale advisering en planvorming, voor de thema's waarvoor de ODWH en het HHvR dit relevant vinden.

Optioneel

5. Mogelijke overige thema's

- Archeologie
- Cultuurhistorische waarden

² Zie 1.3, Proces, toelichting op fase 3

6. In RBDS* als 'checklist overige aspecten':

- Sociale aspecten leefbaarheid
- Culturele waarde
- Ruimtegebruik (herstructurering, uitbreiding)
- Functiemenging in de wijk
- Flexibiliteit gebouwde omgeving
- Imago
- Economische vitaliteit

* Het voormalige Regionale Beleidskader Duurzame Stedenbouw

3 Advieskader

3.1 Indeling advieskader

In bijlage 2 is het advieskader opgenomen. Hierin is de volgende indeling gemaakt:

1. minimale kwaliteit (voor alle gebiedstypen gelijk)

Wettelijke vereisten (o.a. conform Omgevingswet), regionale afspraken per thema.

Hier moet elke ruimtelijke ontwikkeling tenminste aan voldoen (tenzij er sprake is van zwaarwegende belangen om hier van af te wijken). Hieronder vallen ook afspraken uit de bruidsschat.

2. gewenste kwaliteit (passend bij een specifiek gebiedstype)

De ambities voor elk afzonderlijk gebiedstype in het gebied West-Holland.

3. maximale kwaliteit (voor alle gebiedstypen gelijk)

Kansen voor verdere verbetering van elk thema, ongeacht het gebiedstype, voor de situaties waarin eenvoudig een hogere ambitie mogelijk is op één of enkele thema's.

Deze indeling maakt het mogelijk om als gemeente tenminste te voldoen aan het wettelijk minimum, om ambities te kiezen die bij het gebiedstype passen, maar ook om de ambities verder te verhogen door één of meer suggesties voor de hoogste kwaliteit toe te passen.

3.2 Uitbreiding in samenwerking met ketenpartners

Aanleiding

Het *Convenant VRHM – Politie – RDOG HM – ODMH – ODWH Samenwerkingsafspraken tussen de Veiligheidsregio Hollands Midden, Politie eenheid Den Haag, de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden en de omgevingsdiensten Midden-Holland en West-Holland, ondertekend juni 2017* is de basis voor samenwerking op het gebied van risicobeheersing, crisisbeheersing en bevordering van de omgevingskwaliteit. In het convenant is o.a. geregeld dat afstemming plaatsvindt m.b.t. advisering en planvorming (integraal werken).

Op grond van dit convenant is het advieskader aangevuld met adviezen vanuit het perspectief van de GGD (RDOGHM) en de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM). Omdat het een logische stap is om hetzelfde om te gaan met onze andere ketenpartner, het waterschap, is ook het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHvR) benaderd.

Proces

In mei hebben onze contactpersonen³ van de GGD, de VRHM en het waterschap een toelichting gekregen op het advieskader, zowel het doorlopen proces als het (tussen)resultaat. Aan hen is de vraag gesteld wat er vanuit het perspectief van de respectievelijke organisaties nog ontbreekt of welke suggesties zij hebben voor aanpassing.

In juni hebben zij een conceptversie van hun inbreng opgesteld en met de ODWH besproken en aansluitend is de definitieve versie aangeleverd. Deze is verwerkt in het advieskader (bijlage 2).

Allen benadrukken zij dat hun inbreng een momentopname is en dat adviezen zich ontwikkelen. Het is dan ook raadzaam om regelmatig (2x/jaar) te controleren of het advieskader nog actueel is.

Ook benadrukken allen dat het raadzaam is om alert te blijven op situaties waarin de ketenpartner direct betrokken moet worden. Als de ODWH ruimtelijke plannen te zien krijgt waarvan een aantal punten niet voldoen aan de kwaliteiten die de ketenpartners graag zien, dan wil de betreffende ketenpartner graag in gesprek komen met de betreffende gemeente.

In het advieskader is aangegeven op welke documenten de aanvullingen van de ketenpartners gebaseerd zijn (zie ook paragraaf 4.3.2).

Hoe omgaan met verschillende standpunten

Een enkel advies van een ketenpartner is vanuit een ander perspectief gegeven en wijkt daardoor iets af van het ODWH-advies op datzelfde thema. Zo kunnen de wettelijke normen worden gehanteerd (ODWH) of een veilige afstand (GGD), dit is niet objectief naar elkaar te vertalen (x meter afstand geeft in verschillende situaties een verschillende milieubelasting). Waar dit het geval is, wordt het ODWH-advies (gerelateerd aan wettelijke normen) aan de gemeente gegeven en wordt de gemeente erop geattendeerd dat de ketenpartner een andere benadering hanteert, die zich meer richt op de maximale kwaliteit. Het is aan de gemeente om te bepalen hoe het advies in de praktijk kan worden opgevolgd.

³ GGD: Yke Heeg, Eline Hoogendoorn, Jaël van Diemen de Jel; VRHM: Eric Meijer; HHvR: Alinda Noordam; vanuit ODWH: Jolien Kamermans, Claudia Lokman, Rees Hennekam.

4 Lokaal beleid en instrumenten

4.1 Inventarisatie lokaal beleid

In bijlage 3 is het resultaat van de inventarisatie opgenomen van het lokale gemeentelijke beleid en bestaande gemeentelijke instrumenten voor gebiedsgerichte advisering. Hierin zijn voor de gekozen thema's (zie 2.2, Thema's) de geldende ambities, doelstellingen, speerpunten, pijlers etc. opgenomen. Concrete actiepunten zijn alleen opgenomen als er in de overkoepelende doelstelling geen aandacht was voor het betreffende thema.

Voor elke gemeente is gezocht naar het volgende beleid:

- Programmabegroting 2021
- Collegeakkoord / coalitieakkoord / collegeprogramma of vergelijkbaar
- Integraal omgevingsbeleid: (ontwerp-)Omgevingsvisie, Structuurvisie, Toekomstvisie
- Duurzaamheids-/energiebeleid
- Woonvisie + prestatieafspraken met woningbouwcorporaties
- Klimaatbeleid
- Groen-/biodiversiteitsbeleid
- Afvalbeleid / doelen circulaire economie
- Beleid openbare verlichting

Wat daarnaast aan beleid naar boven kwam en relevant leek, is ook meegenomen. Beleid ouder dan ongeveer 10 jaar is opgeslagen maar niet in de resultaten verwerkt omdat in de programmabegroting of omgevingsvisie meestal actuelere doelen zijn opgenomen. Als bekend is wanneer een actualisatie van beleid plaatsvindt, is dit in het overzicht opgenomen, zodat hier t.z.t. specifiek naar gezocht kan worden.

Documenten zijn niet opgevraagd bij gemeenten, maar via internet opgezocht (gemeentelijke website, raadsinformatiesysteem (RIS), google). Er is gezocht op algemene termen ("[specifiek thema] beleid visie strategie [specifieke gemeente]"). Indien de titel van een relevant beleidsdocument exact bekend was (bijvoorbeeld naar verwezen in een ander beleidsdocument), is hier specifiek op gezocht. Met deze methode is er een gerede kans dat de inventarisatie geen 100% compleet beeld geeft. Het geeft echter wel een goede indruk van welke prioriteit een thema heeft binnen een gemeente en welke ambities er gelden. Een gemeente die biodiversiteit hoog in het vaandel heeft, zal dit bijvoorbeeld in meerdere beleidsdocumenten naar voren laten komen.

Het overzicht biedt aanknopingspunten voor advisering, maar pretendeert niet volledig te zijn. Het is gemaakt vanuit een generalistisch perspectief. Vanuit een specifieke vakdiscipline / cluster kunnen andere aandachtspunten (ook) van belang zijn. Het

overzicht geeft de mogelijkheid om snel in te schatten of een bepaald beleidsdocument interessant is om nauwkeuriger te bestuderen.

Alle gevonden beleidsdocumenten, danwel een link naar waar deze online te vinden zijn, zijn opgeslagen op de F-schijf.

<F:\Taakgebied ROM Advies\Gebiedstypen\gebiedsgerichte advisering\04 Fase 2 - Inventarisatie gemeentelijk beleid>

4.2 Inventarisatie instrumenten voor gebiedsgerichte advisering

In bijlage 3 is o.a. aangegeven welke (zelf ontwikkelde) instrumenten gemeenten gebruiken voor gebiedsgerichte advisering. In deze paragraaf is de strekking van deze instrumenten beschreven.

4.2.1 Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling (methode DGO, Hillegom, Lisse, Teylingen, 2019)

Wat houdt de methode DGO in?

DGO is interne methodiek voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen om duurzaamheid toe te passen op gebiedsontwikkeling, het is een handreiking voor duurzaam bouwen en ontwikkelen, sluit aan op bestaand beleid. De keuze voor een ambitieniveau wordt gemaakt op grond van een kosten-/batenafweging. Deze afweging is niet gekoppeld aan een gebiedstype.

Er zijn ambitieniveaus beschreven voor deze thema's:

- energietransitie
- duurzame mobiliteit
- water en klimaatadaptatie
- circulaire economie & materialen
- natuur & milieu
- welzijn & gezondheid

Per thema zijn onder 'kosten en baten' drie ambitieniveaus beschreven ('basis', 'extra' en 'ambitieuus'). Voor elk ambitieniveau zijn de ambitie, de maatschappelijke kosten/baten, de investering en het onderhoud beschreven. Op basis hiervan kan een afweging gemaakt worden voor het gewenste ambitieniveau.

Hoe te combineren met gebiedsgerichte advisering

Het ODWH-advies op grond van het advieskader is gebaseerd op gebiedstypen. Dat zal voor elk thema globaal overeenkomen met een van de drie ambitieniveaus uit het DGO. Het DGO geeft inzicht in de kosten en baten van het betreffende ambitieniveau. De gemeente beslist uiteindelijk (evt. in overleg met de ODWH) of er gekozen wordt voor een gebiedskwaliteit die passend is voor het gebiedstype, of dat hier op grond van het DGO gekozen wordt voor een lager ambitieniveau omdat de baten daarvan niet opwegen tegen de kosten, of juist voor een hoger ambitieniveau omdat de kosten-/baten-verhouding dat toelaat.

4.2.2 Ja, mits-kompas Zoeterwoude

Wat houdt het Ja, mits-kompas in?

Het Ja, mits-kompas is een afwegingskader waarmee de minimale kwaliteit van initiatieven wordt gewaarborgd. Het uitgangspunt is dat initiatieven kunnen. Als een initiatief op een bepaald punt niet voldoet aan de normen, kan via saldering alsnog een voldoende kwaliteit worden bereikt. Er vindt dan compensatie plaats op een ander thema. Op deze manier is de slagingskans voor het initiatief groter en wordt toch de gewenste kwaliteit bereikt.

Hoe te combineren met gebiedsgerichte advisering

Via het advieskader voor gebiedsgerichte advisering geeft de ODWH een advies. Als het initiatief niet aan dit advies voldoet, kan het Ja, mits-kompas worden ingezet om na te gaan op welke punten compensatie mogelijk is, zodat toch een voldoende kwaliteit wordt bereikt.

4.3 Relatie met vergelijkbare documenten

4.3.1 Handreiking Werkprocessen Ketenpartners West-Holland

Wat houdt de Handreiking Werkprocessen Ketenpartners West-Holland in?

In deze handreiking zijn werkafspraken opgenomen. Hierin krijgt de samenwerking vorm tussen gemeenten, provincie, Veiligheidsregio, GGD, Hoogheemraadschap Rijnland en de Omgevingsdienst. Het gaat om samenwerking bij vergunningverlening, zodat onder de Omgevingswet vergunningtrajecten binnen 8 weken kunnen worden afgehandeld. De afspraken zijn gericht op elke tussenstap in het proces, zowel tijdens het vooroverleg over een initiatief als tijdens de vergunningverlening. Zo kan efficiënt en uniform worden samengewerkt, op de juiste momenten, met de juiste

ketenpartners, conform de Omgevingswet. In checklists (bijlagen) is aangegeven in welke situaties de expertise van welke ketenpartners betrokken moet worden.

Hoe te combineren met gebiedsgerichte advisering

De Handreiking gaat in op processtappen: wanneer betrek je welke partij op welke manier. Zodra de ODWH betrokken wordt, zal de ODWH een advies uitbrengen. Het advieskader voor gebiedsgerichte advisering biedt daarvoor handvatten.

4.3.2 Andere bronnen ketenpartners

De GGD, VRHM en HHvR hebben eigen documenten waar zij hun advies op baseren, o.a.:

- GGD-richtlijn medische milieukunde
- GGD: Kernwaarden gezonde leefomgeving (GGD/RIVM, 2020)
- VRHM: Regionaal risicoprofiel
- HHvR: Handreiking Omgevingsbeleid, Advisering door het hoogheemraadschap van Rijnland bij gebiedsontwikkelingen

In bijlage 2 is aangegeven welke adviezen gebaseerd zijn op deze bronnen.

5 Vervolg

5.1 Doorontwikkelen

Het nu opgenomen advieskader is het resultaat van een eerste 'verzamel'ronde binnen de ODWH en de ketenpartners. De bijlage over lokaal beleid is het resultaat van een inventarisatie van openbaar beschikbare en op internet vindbare documenten, maar mogelijk niet compleet / actueel. Inzichten en beleidsdocumenten veranderen met de tijd.

Er is nog weinig praktijkervaring mee opgedaan. Bij het gebruiken van het advieskader wordt duidelijk waar nog hiaten zitten, in welke behoefte het advieskader nog niet voorziet en welke elementen er nu in zitten die eigenlijk niet nodig blijken. Geadviseerd wordt om de opgedane ervaringen te verzamelen en na een half jaar tot een jaar het advieskader het advieskader bij te stellen, zodat het in de praktijk prettig bruikbaar is.

Verdere doorontwikkeling is dan ook mogelijk, bijvoorbeeld op de volgende onderdelen:

- Gebiedstypen: check of deze goed aansluiten bij de praktijk en zonodig bijstellen
- Subthema's en indicatoren specifieker formuleren en op elke 'rij' een subthema
 - Voor ecologie ontbreken nog subthema's en indicatoren
 - Voor geluid is onduidelijk hoe de subthema's 'cumulatief' samenhangen met de genoemde waarden
- Voor duurzame thema's is een splitsing in gebiedsgericht / gebouwgericht wenselijk en is uitsplitsing naar gebiedstype minder relevant
- Subthema's en indicatoren van klimaatadaptie verbinden met die van ecologie (water, biodiversiteit) en externe veiligheid (waterveiligheid)
- Inventarisatie lokaal beleid uitbreiden met op te vragen documenten of met ander type documenten zoals beheerplannen en richtlijnen voor openbare inrichting
- Inventarisatie lokaal beleid beter afstemmen op de behoefte in de praktijk (welke aspecten ontbreken nu nog in het overzicht en welke kunnen er juist uit)
- Er kan voor gekozen worden de gemeenten uitgebreider te betrekken en daarmee het advieskader te toetsen aan hun feed-back

Bij het betrekken van ketenpartners werd duidelijk dat het prettig is elkaar te kennen en een lage drempel te ervaren om met elkaar van gedachten te wisselen. Het is aan te bevelen om deze kennismaking breder (met meer verschillende medewerkers) en structureler (paar keer per jaar even bijpraten over ontwikkelingen binnen de organisatie / het vakgebied) te organiseren.

5.2 Actueel houden

Het eindproduct van deze opdracht is een momentopname. In de praktijk blijven wet- en regelgeving, landelijke en regionale ambities en beleidsafspraken zich ontwikkelen. Het advieskader is alleen van waarde als het actueel is op het moment dat het wordt toegepast. Het 'onderhoud' bestaat uit:

- De ondergrens (wettelijk minimum) moet altijd actueel zijn. Op het moment dat hier wijzigingen in optreden, moet het advieskader worden aangepast.
- De ambities voor gebiedstypen jaarlijks of elke twee jaar herijken. Controleren of deze niet te hoog of te laag liggen, gezien de actualiteit en de ervaringen uit de praktijk.
- De extra kansen kunnen gelijk met de ambities worden geüpdated.
- Indien van toepassing: zorgen voor opnieuw vaststellen.
- Regelmatig checken of er nieuw gemeentelijk beleid is.

Het proces zou zo kunnen worden ingericht dat wijzigingen van het wettelijk minimum ambtelijk worden verwerkt, zonder vaststellingsprocedure (t.z.t. nagaan wat hiervoor nodig is).

Daarnaast is het prettig als elke ODWH-medewerker signalen over nieuw beleid of leerzame ervaringen uit de praktijk direct ergens kan doorgeven of opslaan.

Bijlage 1 Gebiedstypen

Een karakterisering van de gebiedstypen zoals genoemd in paragraaf 2.1 is te vinden in het .pdf-bestand “B1 Gebiedstypen”

Bijlage 3 Overzicht lokaal beleid / instrumentarium

Het complete overzicht van gemeentelijk beleid en gemeentelijke instrumenten voor gebiedsgerichte advisering is terug te vinden in het excelbestand "B3 Overzicht gemeentelijk beleid".

	F	G	H	I	J	K	L	M	N
	Overkoepelend strategisch beleid	Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling HLT-samen	Duurzaamheidsbeleid	Energiebeleid	Woonvisie	Prestatieafspraken met woningbouwcorporaties	Klimaatbeleid	Groenbeleid	Afvalbeleid
Thema	Strategische agenda ruimte Duin- en Bollenstreek (2020)	2019	- Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2018 is onderdeel van Omgevingsvisie - Infographic Duurzaamheidsbeleid	Convenant aardgasvrije nieuwbouw en bestaande bouw (2018)	Woonprogramma 2020-2024, naar een duurzaam evenwicht	Prestatieafspraken Gemeente Hillegom (met Stek) 2021	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020	Groenbeleidsplan 2014-2023	(titel + jaartal)
Lichthinder	Opgaven en vraagstukken: - lichthinderdaling voorkomen								
Energie	Opgaven en vraagstukken: - bouwen met aandacht voor energietransitie	gebouwd omgeving: normen voor BENG, NEM, energieopslag openbare ruimtes: energiezuinige verlichting, energie-efficiënte oplossingen	- Alle nieuwbouw vanaf 2020 NEM en gasloos (citaat uit prestatieafspraken) - jaarlijks 100 bestaande woningen naar label A (citaat uit prestatieafspraken) Energie neutraal in 2030 gemeentelijk vastgoed in 2025 nieuwbouw in 2021 nieuwbouw va 2020 nom	nieuwe woningen niet aansluiten op aardgas; bestaande woningen zoeken naar alternatieve warmtebronnen; bestaande gasleidingen niet vervangen tot alternatief duidelijk is (uiterlijk 2040). Kaart met zoekgebieden uit de RES Holland Rijnland zelf.water.no.welke		- Stek stelt in 2021 een routekaart op om woningvoorraad in 2050 CO2-neutraal te krijgen. - Stek realiseert nieuwbouw op minimaal BENG-niveau en streeft naar NEM. Woningen zijn tenminste energieneutraal op gebouwgebonden niveau (verwarming, warm water, ventilatie en 'hulp-energie'). - Stek, gemeente en huurderbelangenverenigingen maken afspraken over vergroten bewustwording energiegebruik - Gemeenten betrekken Stek bij aanvraag BREW			
Materialen, circulaire economie en afval (incl. asbest)	Opgaven en vraagstukken: - materialen, circulaire economie - en afval (incl. asbest)daling voorkomen	normen voor milieupact (MFG score), hergebruik, circulair ontwerp en afvalscheiding/recycling	Circulair bouwen						
Klimaatadaptatie	Opgaven en vraagstukken: - bouwen met aandacht voor klimaatadaptatie	normen voor waterafvoer, infiltratie (droogte), hittestress en waterschadevrij bouwen	Klimaatneutraal in 2050 (klimaatadaptatief inrichten en ontwerp)						
Mobiliteit	Opgaven en vraagstukken:	normen voor stimuleren	Duurzame mobiliteit						